

СЕКЦІЯ «УКРАЇНОЗНАВСТВО»

УДК 94(477) “192”

Мозуленко Д. І.

старш. викладач НУ «Запорізька політехніка»

УКРАЇНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАПОРІЗЬКОГО ІНДУСТРІАЛЬНОГО ТЕХНІКУМУ У 1920 –ТІ РР.

Ця інформація підготовлена на основі документів, які зберігаються у фонді Р 929 Запорізького державного архіву. На жаль, реальна наявність матеріалів не дозволяє в повній мірі, тобто хронологічно, визначити процес розв'язання проблем, які пов'язані з українізацією навчального процесу. Більш – менш збереглися документи відносно другої половини 1925 р. (тобто 1925/1926 навчальний рік). Їхня кількість та зміст надають можливість зрозуміти логіку формування українізації навчального процесу у технікумі, його пряму залежність від вимог Народного Комісаріату Освіти (далі НКО) УСРР та самої політичної ситуації в країні. Не зовсім повно представлені події першої половини 1925 р., але зміст документів цього часу надає можливість визначити головні проблеми цього періоду. Інші роки, коли для навчального процесу характерні спроби українізації, представлені фрагментарно.

У листі від окружної ІНО до профшкіл округи від 3.11.1924 р. є положення про мляву українізацію. З документів цього навчального року, зміст яких може стати відповіддю на те, як реагувало керівництво технікуму на ці заяви ІНО округи, є звіт про роботу з української технічної мови. У ньому дається характеристика того, як проходить вивчення української мови на різних курсах, визначаються недоліки та шляхи розв'язання деяких з них.

Впродовж першого триместру 1925/1926 навчального року постійно працювала відомча комісія в справах українізації технікуму. Збереглося декілька протоколів, зміст яких показує стан українізації у технікумі, проблеми, які виникали під час українізації навчального процесу та швидкість реагування керівництва технікуму на вимоги окружної ІНО та НКО. Найбільш цікавим є протокол відомчої комісії від 12.12.1925 р. У ньому висвітлено план українізації викладання різних предметів, з прізвищами лекторів та терміном остаточної українізації. Цей план був зроблений на вимогу циркуляра НКО від 29.10.1925 р. та визначав, що повна українізація навчального процесу здійсниться у 1927/1928 навчальному році. Збереглася згода НКО з планом українізації навчального процесу у технікумі від 9.02.1926 р.

Серед документів наступних років найбільшу зацікавленість викликає протокол засідання правління технікуму від 31.01.1929 р. У ньому констатується, що українізація навчального процесу в технікумі не відповідає вимогам, перераховані дисципліни, які повністю викладаються українською мовою, зазначені шляхи подальшої українізації. Таким чином, архівні документи надають можливість визначити хід українізації навчального процесу, здобутки та проблеми, які виникали в цей час у технікумі.